

Nom de l'assignatura: Patologia Medicoquirúrgica II

Titulació: Grau en Medicina (UAB-UPF)

Curs: 4t.

Trimestre: 2n.

Nombre de crèdits ECTS: 5

Hores de dedicació de l'estudiant: (nombre de crèdits ECTS x 25): 125

Llengua o llengües de la docència: Català i castellà

Professorat:

Encarregats d'assignatura / Coordinadors

- Lluís Grande Possa
- Ricard Solà Lamoglia

Numeraris

Antonio Sitges Serra

Manuel Pera Román

Joan Sancho Insenser

Associats mèdics

Xavier Bessa Caserras

Isabel Cirera Lorenzo

Josep Maria Dedeu Cusco

Montserrat García Retortillo

Miguel Pera Román

Sandra Alonso Gonçalves

José Ignacio Poves Prim

Josep Maria Bosch Sadurní

Montserrat Andreu García (UPF)

Associats clínics

Felip Bory Ros

Silvia Delgado Arós

Susanna Coll Estrada

Nuria Cañete Hidalgo

José Antonio Carrión Rodríguez

Ana Cristina Álvarez Urturi

Lucía Márquez Mosquera

Lucas Ilzarbe Sánchez

Agustín Seoane Urgorri

Lluís Eugenio Barranco Priego

1. Identificació de l'activitat

Patologia Medicoquirúrgica II

Titulació: Grau en Medicina (UAB-UPF)

Curs: 4t.

Trimestre: 2n.

Nombre de crèdits ECTS: 5

2. Coordinació i professorat

Encarregats d'assignatura / Coordinadors

- Lluís Grande Possa
- Ricard Solà Lamoglia

Numeraris

Antonio Sitges Serra

Manuel Pera Román

Joan Sancho Insenser

Associats mèdics

Xavier Bessa Caserras

Isabel Cirera Lorenzo

Josep Maria Dedeu Cusco

Montserrat García Retortillo

Miguel Pera Román

Sandra Alonso Gonçalves

José Ignacio Poves Prim

Josep Maria Bosch Sadurní

Montserrat Andreu García (UPF)

Associats clínics

Felip Bory Ros

Silvia Delgado Arós

Susanna Coll Estrada

Nuria Cañete Hidalgo

José Antonio Carrión Rodríguez

Ana Cristina Álvarez Urturi

Lucía Márquez Mosquera

Lucas Ilzarbe Sánchez

Agustín Seoane Urgorri

Lluís Eugenio Barranco Priego

3. Competències que s'han d'assolir

Reconèixer, diagnosticar i orientar les principals patologies de l'aparell digestiu, de la paret abdominal i del fetge.

4. Objectius generals d'aprenentatge

- Aprendre els principals quadres clínics en gastroenterologia i hepatologia.
- Adquirir els coneixements suficients per fer el diagnòstic diferencial en patologies digestives i hepàtiques.
- Aprendre a fer una exploració completa de l'aparell digestiu i del fetge.
- Conèixer les principals exploracions complementàries en gastroenterologia i hepatologia.
- Conèixer les bases per atendre el malalt politraumàtic i especialment pel que fa als traumatismes abdominals.
- Disposar del comportament inicial davant del dolor abdominal agut.
- Conèixer la patologia de la paret abdominal.

5. Objectius específics

A. Al final del procés de formació, l'alumne ha de ser capaç d'identificar els principals símptomes i síndromes de la patologia digestiva, concretats en:

1. Disfàgia
2. Pirosi
3. Dolor toràcic d'origen desconegut
4. Nàusees i vòmits
5. Dispèpsia
6. Dolor abdominal
7. Meteorisme
8. Diarrea
9. Restrenyiment
10. Dolor i/o pruija anal
11. Hemorràgia gastrointestinal
12. Lesions per càustics del tracte digestiu
13. Icterícia. Colèstasi
14. Hipertransaminasèmia
15. Ascitis
16. Massa abdominal

B. L'alumne ha de conèixer les bases teòriques dels mètodes diagnòstics en patologia digestiva, concretats en:

1. Exploració abdominal
2. Radiologia simple i amb contrast del tub digestiu
3. Endoscòpia digestiva diagnòstica
4. Ecografia i ecoendoscòpia
5. Tomografia axial computaritzada i ressonància magnètica
6. Manometria i pH-metria esofàgiques
7. Proves funcionals digestives
8. Proves isotòpiques en el diagnòstic de malalties digestives
9. Exploració anorectal
10. Proves de funció hepàtica
11. Diagnòstic microbiològic de les enterocolitis infeccioses
12. Marcadors dels virus de l'hepatitis
13. Laparoscòpia
14. Biòpsia hepàtica i mètodes incruents d'avaluació de la fibrosi
15. Hemodinàmica hepàtica
16. Arteriografia
17. Paracentesi diagnòstica i examen del líquid ascític

C. L'alumne ha de conèixer el diagnòstic i la terapèutica medicoquirúrgica de les principals malalties de l'aparell digestiu, concretades en:

1. Reflux gastroesofàgic. Esofagitis
2. Trastorns motors de l'esòfag
3. Neoplàsies d'esòfag
4. Úlcera pèptica
5. Gastritis
6. Malaltia funcional de l'aparell digestiu
7. Neoplàsies gàstriques
8. Síndrome de malabsorció-maladigestió. Malalties intestinals que cursen amb malabsorció
9. Malalties vasculars del budell
10. Malaltia inflamatòria crònica intestinal
11. Obstrucció intestinal
12. Malaltia diverticular de còlon
13. Poliposi intestinal i càncer colorectal
14. Neoplàsies intestinals no endocrines
15. Síndrome anorectal
16. Pancreatitis aguda
17. Pancreatitis crònica
18. Neoplàsies de pàncrees
19. Tumors endocrins del tracte intestinal i pàncrees
20. Patologia de la paret abdominal
21. Patologia del peritoneu i del mesenter
22. Abdomen agut
23. Traumatisme abdominal
24. Malalties rellevants de la cavitat bucal
25. Icterícia
26. Hipertensió portal
27. Ascitis
28. Encefalopatia hepàtica
29. Hepatitis vírica
30. Hepatitis crònica viral
31. Hepatopaties causades per medicaments i per agents tòxics industrials o naturals
32. Insuficiència hepàtica aguda greu
33. Malalties hepàtiques per dipòsit de greix d'origen alcohòlic i no alcohòlic
34. Cirrosi hepàtica
35. Malalties hepàtiques de probable origen autoimmune
36. Malalties hepàtiques d'origen hereditari
37. Tumors del fetge
38. Malalties vasculars del fetge
39. Malalties del fetge durant l'embaràs
40. Infeccions específiques del fetge
41. Litiasi biliar
42. Neoplàsies de les vies biliars

- 43. Anomalies congènites del fetge i de les vies biliars
- 44. Trasplantament hepàtic

6. Avaluació dels aprenentatges

6.1. Mètodes d'avaluació

- Prova escrita multiresposta (PEM)
- Plantejaments clínics
- Assistència a activitats teòriques
- Comportament i actituds durant l'estada clínica
- Resum de la història clínica i discussió del cas

6.2. Tipus i nombre d'avaluacions

- Una al final del trimestre (prova teòrica i pràctica)
- Avaluació contínua durant el trimestre

6.3. Contingència dels diferents tipus d'avaluació sobre la nota final dels estudiants

1. PROVA FINAL (70%)

- PEM (ponderació 42%), 55 preguntes (37 ADP i 18 FVB). 1 punt per encertada; -0,25 punts per errònia.
- Plantejaments clínics (ponderació 28%), 4 puntuats (2 Medicina i 2 Cirurgia) sobre 10 cadascun.
- La PROVA FINAL no es pot superar si la qualificació obtinguda als plantejaments clínics és inferior a 3 punts sobre 10.

2. AVALUACIÓ CONTÍNUA (30%)

- Assistència a les activitats teòriques. Signatura i comprovacions al·leatòries (classes magistrals, seminaris teòrics, seminaris de pràctica clínica) (ponderació 15%).
- Comportament i actituds durant l'estada clínica (estimació del tutor; màxim 10 punts) (ponderació 10%).
- Resum de la història clínica i discussió del cas (màxim 5 punts) (ponderació 5%).

6.4. Criteris de superació de l'assignatura i notes qualitatives

La nota final màxima serà de 10 punts, dels quals

- 1) 7 punts corresponen a la prova final
(4,2 PEM i 2,8 plantejaments clínics)
- 2) 3 punts corresponen a l'avaluació contínua
(1,5 assistència a activitats teòriques, 1 estada clínica,
0,5 resum HC)

Per presentar-se a la prova final s'han d'haver realitzat els períodes de pràctiques assignats i tenir un mínim d'1,5 punts obtinguts en l'avaluació contínua.

6.5. Prova de recuperació de juliol

- ✓ La prova final de recuperació del mes de juliol tindrà el mateix format i els mateixos criteris de valoració i superació que la final del trimestre. Es mantindrà la nota obtinguda a l'apartat d'avaluació contínua que s'ha assolit durant el trimestre.

7. Continguts de l'assignatura

- *Abreviatures: aparell digestiu i pàncrees (ADP), fetge i vies biliars (FVB), classes magistrals (CM), seminaris teòrics (ST) i seminaris de pràctica clínica (PC)*
- *En cursiva es destaquen les activitats d'autoaprenentatge (parts de les lliçons que no s'inclouran a la classe i que l'alumne haurà de preparar)*

Aparell digestiu i pàncrees (ADP)

1. ADP1. Malalties benignes de l'esòfag (CM1)(AA)

CIR. Manuel Pera

- Malaltia per reflux gastroesofàgic i les seves complicacions: esofagitis per reflux, estenosi, esòfag de Barrett.
 - *Altres causes d'esofagitis (químiques, infeccioses).*
 - *Alteracions estructurals de l'esòfag i el diafragma. Hèrnia diafragmàtica: modalitats i complicacions. Alteracions estructurals: anells, diverticles.*
 - *Cossos estranys i perforacions.*

2. ADP2. Alteracions motores de l'esòfag (ST 1)

CIR. Lluís Grande

- Recordatori exploracions esofàgiques i la seva aplicabilitat clínica. (exploracions funcionals: manometria, pH-metria, proves de provocació, gammagrafia. Proves d'imatge. Endoscòpia).
- Acalàsia esofàgica i altres alteracions de la funció motora esofàgica.

3. ADP3. Neoplàsies de l'esòfag (CM2)

CIR. Manuel Pera

- Carcinoma escamós i adenocarcinoma d'esòfag
 - *Tumors benignes esofàgics.*

4. ADP4. Maneig clínic de les malalties esofàgiques (PC 1)

CIR. Manuel Pera

- Maneig clínic de la disfàgia. Definicions; causes; algoritme diagnòstic.
- Maneig clínic de la pirosi. Definicions; causes; algoritme diagnòstic.
- Casos clínics de neoplàsies esofàgiques. Casos clínics. Valoració i estudi de les neoplàsies de l'esòfag.

5. ADP5. Malaltia ulcerosa pèptica (CM3)

Med. Xavier Bessa

- Gastritis agudes i cròniques. Duodenitis.
- Ulcus gastroduodenal.
- Complicacions de la malaltia ulcerosa (perforació, hemorràgia, obstrucció).

6. ADP6. Patologia maligna de l'estómac i budell prim (CM4) (AA)

CIR. Manuel Pera

- Càncer gàstric: clínica, diagnòstic i maneig clínic, quirúrgic, oncològic.
 - *Altres tumors benignes i malignes gàstrics. Carcinoide, leiomioma, leiomiosarcoma, altres sarcomes, limfoma, limfoma MALT, adenocarcinoma. Presentació clínica, complicacions. Indicacions terapèutiques, evolució ulterior i pronòstic. Pòlips, lesions premalignes i prevenció.*
 - *Tumors del budell prim: tumors epitelials i mesenquimàtics de l'intestí prim: leiomiomes, carcinoïdes, adenocarcinomes, sarcomes, altres. Limfoma intestinal (tipus mediterrani, tipus occidental, síndrome per alliberament de cadenes pesades alfa). Prelimfoma. Tumors metastàtics.*

7. ADP7. Hemorràgia digestiva alta aguda i crònica (ST 2)

MED. Agustí Seoane

- Com diagnosticar-la i maneig pràctic.

8. ADP8. Patologia funcional del tub digestiu (CM5)

MED. Josep Maria Dedeu

- Dispèpsia no ulcerosa o funcional.
- Síndrome del budell irritable (diarrea i constipació funcional)
 - *Motilitat gastrointestinal. Eix del sistema nerviós entèric-sistema nerviós central (SNE-SNC). Transducció sensorial i percepció d'estímul digestius. Control de la motilitat esofago-gastro-intestinal.*
 - *Alteracions de la motilitat intestinal. Pseudoobstrucció aguda i crònica.*

9. ADP9. Síndrome de malabsorció intestinal (CM6) (AA)

MED. Xavier Bessa

- Concepte de malabsorció i maladigestió.
- Malaltia celíaca
 - *Malabsorció per digestió inadequada o per superfície absorció inadequada (budell curt).*
 - *Alteracions bioquímiques (esprue tropical, dèficit de disacaridases, mastocitosi, hipogammaglobulinèmia, abetalipoproteinèmia).*

- *Trastorns metabòlics i endocrins: diabetis, gastrinoma, carcinoide, hipertiroïdisme.*
- *Enteropatia amb pèrdua de proteïnes.*
- *Sobrecreixement bacterià.*
- *Malalties amb alteració limfàtica: malaltia de Whipple, limfoma, limfangiectàsia.*
- *Alteracions de la mucosa: malalties inflamatòries o infiltratives (amiloïdosi, enteritis eosinofílica, enteritis per radiació, jejuno-ileïtis crònica no granulomatosa).*

10. ADP10. Malaltia inflamatòria intestinal (CM7) (AA)

MED. Llúcia Márquez (a) CIR: Miguel Pera (b)

- Colitis ulcerosa.
- Malaltia de Crohn.
- Tractament mèdic i quirúrgic de la malaltia inflamatòria intestinal. Indicacions, tècniques, pronòstic i seguiment.
 - *Altres colitis (col·làgena, microcolitis, pseudomembranosa, quística profunda, malacoplàquia). Malaltia de Behcet.*

11. ADP11. Diagnòstic clínic de la patologia intestinal no tumoral (PC 2)

MED. Xavier Bessa

- Orientació i casos clínics de malabsorció.
- Casos clínics de malaltia inflamatòria intestinal.
- Indicacions de tractament mèdic i/o quirúrgic.

12. ADP12. Pòlips i neoplàsies de còlon i recte (CM8)

MED. Montserrat Andreu (a) CIR. Miguel Pera (b)

- Pòlips colo-rectals.
- Poliposi intestinal.
- Càncer colo-rectal.
- Síndrome de Lynch i altres formes hereditàries i familiars.

13. ADP13. Patologia ano-rectal (CM9)

CIR. Miguel Pera

- Hemorroides, fissura, processos inflamatoris i infecciosos ano-rectals.
- Úlcera solitària de recte i prolapse rectal.
- Tumors del canal anal.

14. ADP14 (PC 3). Maneig clínic de la patologia funcional ano-rectal

MED. Silvia Delgado

- Trastorns de la funció de sòl pelvià. Dissinèrgia i incontinència fecal.
- Casos clínics de patologia funcional ano-rectal.

15. ADP15. Malalties vasculars intestinals. Patologia de peritoni i mesenteri (CM10)

CIR. Miguel Pera

- Síndrome de la isquèmia intestinal, aguda i crònica.
- Vasculitis, angiodisplàsies, hemorràgia intramural.
- Patologia inflammatòria del peritoni i mesenteri. Ascites no cirròtica. Peritonitis mèdica: tuberculosa, bacteriana secundària.
- Carcinomatosi peritoneal
 - *Poliserositis recurrent (febre mediterrània).*
 - *Paniculitis mesentèrica, mesenteritis retràctil.*
 - *Tumors primaris peritoneals i retroperitoneals.*

16. ADP16. Diarrea (ST 3)

MED. José María Dedeu

- Maneig clínic. Definicions; causes; algoritme diagnòstic.

17. ADP17. Restrenyiment (ST 4)

MED. Xavier Bessa

- Maneig clínic. Definicions; causes; algoritme diagnòstic.

18. ADP18. Hemorràgia digestiva baixa aguda i crònica. (ST 5)

MED. Lluís Barranco

- Com diagnosticar-la i maneig pràctic.

19. ADP19. Abdomen agut. Apendicitis (CM11)

CIR. Antoni Sitges

- Fisiopatologia de l'abdomen agut.
- Apendicitis aguda.
- Malaltia diverticular del colon.

20. ADP20. Obstrucció intestinal (ST 6)

CIR. Antoni Sitges

- Obstrucció o ili mecànic.
- Ili dinàmic o paralític.
- Pseudoobstrucció intestinal primària.

21. ADP21- Pancreatitis aguda (CM12)

MED. Lucas Ilzarbe

- Pancreatitis aguda.

22. ADP22. Pancreatitis crònica (CM13)

MED. Xavier Bessa

- Pancreatitis crònica.
- Fístules pancreàtiques i intestinals
 - *Trasplantament pancreàtic.*

23. ADP23. Maneig medicoquirúrgic de les pancreatitis aguda i crònica (PC 4)

CIR. Lluís Grande

- Casos clínics.

24. ADP24. Patologia maligna del pàncrees (CM14)

CIR. Lluís Grande

- Càncer de pàncrees.
- Altres tumors exocrins del pàncrees (cistadenoma, cistadenocarcinoma, colangiocarcinoma intrapancreàtic).

25. ADP25. Maneig clínic de tumors pancreàtics i endocrins (PC 5)

CIR. Antoni Sitges

- Tumors endocrins digestius: gastrinoma (síndrome de Zollinger-Ellison), vipoma, somatostatina, glucagonoma i formes paucifuncionants).
- Casos clínics de tumors pancreàtics.
- Casos clínics de tumors endocrins digestius.

26. ADP26. Patologia de la paret abdominal (CM15)

CIR. J. M. Sánchez Ortega

- Hàrnia umbilical, inguinal i crural.
- Altres hàrnies.
- Eventracions.
- Infeccions de ferides quirúrgiques, ferides d'altra etiologia, tumoracions i hematomes.

27. ADP27. Traumatismes, perforacions i anomalies estructurals del tub digestiu i de l'abdomen (ST 7)

CIR. Joan Sancho

- Traumatismes i perforacions del tub digestiu.
- Traumatismes abdominals: clínica i maneig pràctic.
- Anomalies estructurals del tub digestiu i de l'abdomen.

28. ADP28. Malalties rellevants de la cavitat bucal (ST 8)

CIR. Josep Maria Bosch

- Estomatitis, glossitis, gingivitis.
- Carcinoma de boca i llengua.
- Patologia de les glàndules salivals.
- Dentició. Patologia dental.

Fetge i vies biliars

29. FVB1. Orientació clínica de les malalties hepàtiques (ST 9)

MED. Ricard Solà

- Síndromes biològiques de les malalties hepàtiques.
- Hepatitis aguda.
- Hepatitis crònica.
- Cirrosi hepàtica compensada i descompensada.
- Càncer hepàtic.

30. FVB2. Hepatitis aguda (CM16)

MED. Ricard Solà

- Virus de les hepatitis (A; B; C; D; E).
- Altres hepatitis agudes.

31. FVB3. Hepatitis crònica (CM17)

MED. Ricard Solà (a, b)

- Hepatitis crònica per VHB.
- Hepatitis crònica per VHD.
- Hepatitis crònica per VHC.

32. FVB4. Enfocament i maneig pràctic de les hepatitis víriques i l'avaluació del grau de progressió de la malaltia hepàtica (ST 10)

MED. José Antonio Carrión

- Marcadors serològics dels virus de l'hepatitis: maneig pràctic.
- Diagnòstic del grau de fibrosi en les hepatopaties cròniques. Punció de biòpsia hepàtica i tècniques incruentes (elastografia i índexs serològics).

33. FVB5. Orientació pràctica de les hepatitis (PC 6)

MED. Montserrat García-Retortillo

- Orientació clínica de les hepatitis aguda i crònica.
- Actitud davant d'una transaminitis.
- Casos clínics.

34. FVB6. Malalties autoimmunes del fetge. Colèstasis cròniques (CM18)

MED. Ricard Solà

- Hepatitis autoimmune.
- Colèstasis cròniques: cirrosi biliar primària. Colangiopatia autoimmune.
- Colangitis esclerosant primària i secundària.

35. FVB7. Malalties per alcohol i dipòsit de greix (CM19)

MED. Isabel Cirera

- Alcohol i fetge. Esteatosis alcohòlica.

- Hepatitis alcohòlica aguda i cirrosi hepàtica alcohòlica.
- Esteatosi i esteatohepatitis no alcohòlica.

36. FVB8. Fàrmacs i fetge. Malalties congènites i per dipòsit. (AA) (ST 11)

MED. Isabel Cirera

- Hepatopaties causades per medicaments i agents tòxics.
- Hemocromatosis primària i sobrecàrrega secundària de ferro.
- Malaltia de Wilson
 - *Hepatopatia de la porfíria cutània tardana*
 - *Deficiència d'alfa-1-antritripsina.*
 - *Anormalitats congènites del fetge i de la via biliar. Malaltia fibroquística. Malaltia de Caroli.*
- Fetge i embaràs
 - Malalties hepàtiques durant l'embaràs.

37. FVB9. Malalties infeccioses i vasculars (AA) (ST 12)

CIR. Lluís Grande

- Infeccions hepàtiques. Abscés hepàtic, hidatidosis.
 - *Malalties vasculars del fetge. Artèria hepàtica: oclusió, aneurisma. Venes hepàtiques: obstrucció. Síndrome de Budd-Chiari. Malaltia veno-oclusiva. El fetge en les malalties cardíques: xoc, insuficiència cardíaca, pericarditis constrictiva.*

38. FVB10. Cirrosi hepàtica (1) (CM20)

MED. Isabel Cirera

- Hipertensió portal.
- Hemorràgia digestiva per varices.
- Gastropatia associada a la hipertensió portal.

39. FVB11. Hemorràgia digestiva en el malalt cirròtic (PC 7)

MED. Isabel Cirera

- Casos clínics.
- Com diagnosticar-la i maneig pràctic.

40. FVB12. Cirrosi hepàtica (2) (CM21)

MED. Ricard Solà

- Ascites.
- Síndrome hepatorenal.
- Infeccions bacterianes en la cirrosi. Peritonitis bacteriana espontània i altres infeccions de l'ascitis.

41. FVB13. Cirrosi hepàtica (3) i fracàs hepàtic agut (CM22)

MED. Montserrat García-Retortillo

- Encefalopatia hepàtica.

- Fracàs hepàtic agut.

42. FVB14. Tumors hepàtics (CM23)

MED. Susanna Coll

- Tumors primaris benignes.
- Carcinoma hepatocel·lular.
- Altres tumors hepàtics malignes.

43. FVB15. Lesions ocupants d'espai (PC 8)

MED. Susanna Coll

- Exploracions d'imatge en patologia hepàtica. Indicacions de l'ecografia, TC, RNM en les diferents malalties del fetge i vies biliars.

44. FVB16. Patologia benigna de les vies biliars (CM24)

CIR. Lluís Grande

- Litiasi biliar.
- Colecistitis.
- Colangitis aguda.

45. FVB17. Patologia maligna de les vies biliars (CM25)

CIR. Lluís Grande

- Neoplàsies de la bufeta i de les vies biliars.

46. FVB18. Diagnòstic diferencial de les colèstasis, colecistitis i colangitis (PC 9)

CIR. Lluís Grande

- Casos clínics. Exploracions endoscòpiques en l'estudi del fetge i les vies biliars. Tècniques endoscòpiques complementàries: EDA, ERCP, papilotomia, ecoendoscòpia.

47. FVB19. Trasplantament hepàtic (ST 13)

CIR. Lluís Grande

- Indicacions. Contraindicacions.
- Selecció de candidats. Donant. Receptor.
- Immunosupressió.
- Complicacions post-trasplantament.

8. Metodologia docent

- Classes magistrals:
 - Temes rellevants de la patologia mèdicoquirúrgica de l'aparell digestiu, del pàncrees, el fetge i les vies biliars.
 - Total de classes magistrals
 - CM1. ADP1. Malalties benignes de l'esòfag
 - CM2. ADP3. Patologia maligna de l'esòfag
 - CM3. ADP5. Malaltia ulcerosa pèptica
 - CM4. ADP6. Patologia maligna de l'estómac i budell prim
 - CM5. ADP8. Patologia funcional del tub digestiu
 - CM6. ADP9. Síndrome de malabsorció intestinal
 - CM7. ADP10. Malaltia inflamatòria intestinal
 - CM8. ADP12. Pòlips i neoplàsies de còlon i recte
 - CM9. ADP13. Patologia ano-rectal
 - CM10. ADP15. Malalties vasculars intestinals. Patologia del peritoni i el mesenteri
 - CM11. ADP19. Abdomen agut. Apendicitis
 - CM12. ADP21. Pancreatitis aguda
 - CM13. ADP22. Pancreatitis crònica
 - CM14. ADP24. Patologia maligna del pàncrees
 - CM15. ADP26. Patologia de la paret abdominal
 - CM16. FVB2. Hepatitis aguda
 - CM17. FVB3. Hepatitis crònica
 - CM18. FVB6. Malalties autoimmunes del fetge. Colèstasis cròniques
 - CM19. FVB7. Malalties per dipòsit de greix
 - CM20. FVB10. Cirrosi hepàtica (1)
 - CM21. FVB12. Cirrosi hepàtica (2)
 - CM22. FVB13. Cirrosi hepàtica (3) i fracàs hepàtic agut
 - CM23. FVB14. Tumors hepàtics
 - CM24. FVB16. Patologia benigna de les vies biliars
 - CM25. FVB17. Patologia maligna de les vies biliars
- Seminaris
 - Seminaris teòrics (ST)
 - Aprenentatge de grans síndromes per tal d'establir la metodologia d'estudi i el diagnòstic diferencial
 - Total de seminaris teòrics
 - ST 1. ADP2. Alteracions motores de l'esòfag
 - ST 2. ADP7. Hemorràgia digestiva alta aguda i crònica
 - ST 3. ADP16. Diarrea
 - ST 4. ADP17. Restrenyiment
 - ST 5. ADP18. Hemorràgia digestiva baixa aguda i crònica
 - ST 6. ADP20. Obstrucció intestinal
 - ST 7. ADP27. Traumatismes, perforacions i anomalies estructurals del tub digestiu i l'abdomen
 - ST 8. ADP28. Malalties rellevants de la cavitat bucal
 - ST 9. FVB1. Orientació clínica de les malalties hepàtiques

- ST 10. FVB4. Enfocament i maneig pràctic de les hepatitis víriques i avaluació del grau de progressió de la malaltia hepàtica
- ST 11. FVB8. Fàrmacs i fetge. Malalties congènites i per dipòsit
- ST 12. FVB9. Fetge i embaràs. Malalties infeccioses i vasculars
- ST 13. FVB19. Trasplantament hepàtic
- Seminaris de pràctica clínica (PC)
 - Aprenentatge fonamentat en casos clínics pràctics
 - Total de seminaris de pràctica clínica
 - PC 1. ADP4. Maneig clínic de malalties esofàgiques
 - PC 2. ADP11. Diagnòstic clínic de la patologia intestinal no tumoral
 - PC 3. ADP14. Maneig clínic de la patologia funcional ano-rectal
 - PC 4. ADP23. Maneig medicoquirúrgic de les pancreatitis aguda i crònica
 - PC 5. ADP25. Maneig clínic de tumors pancreàtics i endocrins
 - PC 6. FVB5. Orientació pràctica de les hepatitis
 - PC 7. FVB11. Hemorràgia digestiva en el malalt cirròtic
 - PC 8. FVB15. Lesions ocupants d'espai
 - PC 9. FVB18. Diagnòstic diferencial de les colèstasis, colecistitis i colangitis
- Pràctica clínica
 - Unitats d'hospitalització
 - Hospital de dia
 - Endoscòpia i exploracions complementàries
 - Quiròfans
 - Consultes externes

La teoria d'una part de l'assignatura serà en format d'autoaprenentatge.

9. Programació d'activitats

- Les classes magistrals, seminaris teòrics i seminaris de pràctica clínica es desenvoluparan durant el trimestre en sessió diària de 50 minuts.
- Les pràctiques clíniques es faran en grups de 10 alumnes en períodes de dues setmanes al Servei d'Àparell Digestiu i dues setmanes al Servei de Cirurgia General.
- Durant el període al Servei d'Àparell Digestiu els alumnes de cada grup es dividiran en dos subgrups per fer les pràctiques a la Unitat d'Hospitalització (UH70), Hospital de dia digestiu i/o consultes externes (1r. subgrup) i a Endoscòpia i exploracions complementàries (2n. subgrup).
- Durant el període al Servei de Cirurgia els alumnes seran distribuïts entre quatre unitats de Cirurgia General i de l'Àparell Digestiu (gastrointestinal, hepato-bilio-pancreàtica, colo-rectal i urgències), a raó de 2-3 alumnes per unitat. S'incorporaran a les tasques regulars de cadascuna sota la supervisió del seu responsable assistencial.

10. Bibliografia recomanada bàsica

Medicina

- Farreras-Rozman. Medicina Interna. Elsevier, 16a ed., 2011.
- Harrison. Principios de Medicina Interna, McGraw- Hill, 17a. ed., 2009.
- Rodés, Benhamou, Blei, Reichen, Rizzetto. Willey-VCH. 3a. ed., 2007.

Cirurgia

- Schwartz's Principles of Surgery. F Brunicaardi D Andersen, T Billiar, D Dunn, J Hunter, J Matthews, RE Pollock. 9a. ed. McGraw-Hill, 2011.
- Sabiston Textbook of Surgery. CM Townsend, RD Beauchamp, BM Evers i KL Mattox. W.B. Saunders, 2010.
- Zollinger's Atlas of Surgical Operations. R Zollinger, E Ellison. 9a. ed. Ed. McGraw-Hill, 2011.
- Cope's Early Diagnosis of the Acute Abdomen. W Silen, Oxford, 2010, William Silen (ed.).

Adreces d'Internet:

- <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=PubMed>
- <http://www.fbjoseplaporte.org/>
- Protocols
 - http://www.acg.gi.org/acg-dev/physicianforum/frame_guidelines.html
 - <http://www.aasld.org/>